

Napló

Apare de 2 ori pe luna.

Inscris in Registrul Public al
cazilor periodice la Tri-
bunalul Hunedoara sub.
No 3 — 1938.

Director proprietar și redac-
tor responsabil:
Alexandru Molnár.

Felolós szerkesztő és kiadó:
Molnár Sándor.

Petroșeni, XVI. évfolyam 10 szám.

1939. Május 12.

Uralkodó, akit a történelem igazolt

Öfelsége a restauráció napján tartott beszédében a következő szöveget intézte az ország népéhez:

— Valamennyünk erejének összefogása nélkül nem védhetjük meg magunkat a fenyegető veszélyektől. Ennek a hathatósabb védelemnek kiépítése céljából szükségünk van egy, a legújabb követelmények szerint fellegyszerített hadseregre, amelynek erejében mindig lehet bízni. Gondolatom az, hogy a békés és alkotó munka felé haladjunk.

Azok a nehézségek, melyek pillanatnyilag most elintézhetelelnek látszanak, meg fognak oldódni és az egyesült és határozott Románia le fogja győzni ezeket az akadályokat. Nem akarom kétségre vonni egy pillanatra sem azoknak a hazaszeretett, akik most olyan helyeken dolgoznak, ahol első kötelességük Románia haladását elősegíteni. —

Nem idézzük emlékünkből, hogy abban az időben rendkívül mély értelme volt ezeknek a szavaknak. Egyes nemzetek illúzióiban ringtak, mások szenvedélyeiknek hódoltak, vagy ideológiai harcokban öröklött lel erejüket. A nemzetek vezetői közül Öfelsége volt az egyetlen, aki elsőnek érezte meg, hogy a hajnal elborulhat és előre látva, népének megmutatta a tennivalókat.

Ma, olvasva az egyes államok vezetőinek nyilatkozatait, meglepve látjuk, hogy azokat szűről-szóra már 1930-ban, napjainkat megelőzve, már elmondotta és tanácsokat adott nekünk. Nincs a földön egyetlen metropolis, mely ne érezné a lelkek egyetbe való tömörítésének a szükségességét. Nincs a földnek egyetlen olyan állama sem, amely ne bízna vezetőiben és nincsen nemzet, amely ne tekintett legelső életi elemének függetlenségét és nemzeti hadseregének erejét.

Uralkodónk az első államvezető, akit a világ emberségének mai győtrődésében teljesen igazolt a történelem. Csak ma tudjuk ennek a nagy jelentőségét teljességgel és örülni annak, hogy megszűntek a politikai villogások. S ha elgondoljuk, mennyi erőt posztokunk el 1930-tól. A történelem igazolása a legnagyobb dicsőséget jelenti. Románia népe, kormányával az élén büszke Uralkodójára s méltán bízhatja magát irányítására.

Május 31-ig meghosszabbították a gáz-árlások megrendelésének határidejét

A kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli: A légügyi és tengerészeti minisztérium kedvezően intézte el a kereskedelmi és iparkamara kérelmét s a Kamarák Szövetsége útján az iparkamarákhoz érkezett távirat szerint a gázárlások megrendelésének határidejét 1939. évi május hó 31-ig meghosszabbította.

Elismerő szavak Călinescu miniszterelnöknek

Călinescu Armand miniszterelnök a következő táviratot kapta:

A jelen kritikus pillanatban mi, Constanța megyei muzulmán papok, számszerint száztizen elhatároztuk, hogy anyagi erőnkhez mérten egyenként 100 Lelei hozzájárulunk az Öfelsége II. Károly király irányítása mellett folyó hadsereg-fejlesztési akcióhoz. Tudjuk, hogy ez a hozzájárulás csekély, de ha szükség van a határok megvédésére, mi a mohamedán hitű románok lelkiünket is odaadjuk. Fogadjon miniszterelnök ur nagybecsűlőnk ki-jevezését. A felajánlott összeget a Constanța megyei mohamedán papok nevében a nemzetvédelmi minisztérium hadfelszerelési osztályához juttatjuk el. Mustafa Ahmed, Constanța megyei mufti.

A romániai mérnökök egyesülete százhuszadik közgyűléséről tiszteletteljes szerencsekívánatait küldi azért, hogy oly nagy gonddal örködjék az ország polgárainak sorsa felett, akik az ország egyedüli biztosítékot nyújtó szervezetében, a Nemzeti Újjászülés Frontjában tömörültek. Popescu Nicolae, mérnök.

Az alkanasugati sóbánya tisztviselői és munkásai a község lakosságával egyetemben harmincezer leit helyeztek letébe a mármaros megyeházán a hadsereg felszerelésének céljaira. Reméljük, hogy lépésünket az ország más bányái követni fogják. Bulat mérnök, bányagazgató és községi előjáró.

A temestartományi főmunkások, bányászok, nyomdászok, könyvkötők, bőrmunkások, famunkások és vendégipari munkások nemzetiségre való tekintet nélkül összegyűltek, hogy a céh otthonát felavassák. Ebből az alkalmából tiszteletteljes üdvözlésüket és csodálatukat tolmácsolják Exzellenciának azért a bölcsességgért és energiáért, amivel helyreállította az országban a jövőbe vetett hitet és a mai időkben szükséges nemzeti egységet. Biztosítjuk Exzellenciánkat odaadásunkról és igérjük, hogy mindennapi munkánkkal az ország előrehaladásához hozzájárulunk. Petru Mihail, elnök.

Munkában a Népközség

Románia magyarságának ez év elején megadották az alkalmat, hogy összes tagjait egy minden magyart összefogó hatalmas szervezetbe, a Magyar Népközségbe szervezze. Ez a szervezet képviselt és gondolta aztán a romániai magyarság kulturális, gazdasági és társadalmi ügyeit. Politikai tevékenységét a magyarság a Nemzeti Újjászülés Arvonálának magyar osztályában léteheti ki. A szervezkedés munkája, mint a hírlapokból értesülünk, országsszerű folyik, de lassú ütemben halad. Legutóbb a Cvik megyei szervezet megalakulását értesítünk. A Magyar Népközség azonban két állandó irodát állított fel, amelyek átveszik és megfelelő formában az illetékes fórumok elé juttatják azokat a kérelmeket, amelyek a magyarságot imit-

amott, többnyire a törvényes rendelkezések feltételezése következtében érik. Ugy a Kolozsvár központi iroda, mint a Bucurestiben felállított titkárság készséggel és a Népközség tagjainak rendelkezésére, bár — mint megjegyeztük — lassú ütemben halad a legtöbb helyen máris lelkes eredményeket felmutatni. A központ által is elismert példamutató ebben a Bánász, ahol a legelső lépések letétek a Nemzeti Újjászülés Arvonálába és a Népközségbe való átiratására.

Május, az Anyák hónapja

A szorongatott anyai szív

Május, a legszébb hónapot a jó lelkű emberek az Anyák hónapjának nevezték el. Jó pár évvel ezelőtől amerikaiból indult el ennek a legemesebb mozgalomnak a kezdeményezése. Ebben a hónapban ünnepeljük aki mindenkinek a legszébb, a legjobban és legkedvesebb az anyák emlékeit, azért az anyákat, akiknek a szíve az utóbbi időkből mind jobban összeszorult, mindjobban megreszkett, mert vesztélyben látja napról, napra fájdalommal megcsúszott magzatát, a feleszeredet embert. A nagy világ élete ma utból kegyetlenül szétkelt, hirdel, erőszakot, pusztulást és nagy, nagy tesztmozást. Az emberi hangok, lelki szépségek, megértés és béke, valamint az embereszeretett helyett a mérgek gázok énekét

zudítják a fülbe a fantóriák el az emberi gondolatot a Krisztusi szeretet utjáról. Felve él az emberi mai életét és álmaitól tölti az észja át, mert mindenféle a világban vigasztalás helyett, bűnbé néző embertörömegek készülődése s talán pusztulása ideje elé bus jövének előjelvetelt.

Ezért szomorú az anyai szív és ezért érzi szorongatva magát és ezért kell ünnepelni az anyát aki szenvedő kinnal adott életet mindnyájunknak és aki nem csak máshonnan, hanem mind a kálommal megérdemelt, hogy meleg szeretettel soha el nem muló szépségekkel, önfeláldozó jószág, tisztellett és mindig megbecsüléssel gondoljunk arra, aki nélkül jobb barát, hűségesebb támogató, mind-nem bűnünk a meg bocsátója senkinek sincsen.

Ha él anyád

Ha él anyád, óh áldj-d, óh szeresd,
Támogassa erős férfi kezéd.
Ha van virágod, óh, lápd le mind neki.
Ha van érszényed, óh, ürid ki neki.

Ha él anyád, óh áldjad a napot.
Hogy kezét, arcát, megcsókolhatod,
Hogy segíthet és támogatathatod.
S néha napján meglátogathatod.

Ha él anyád, nem vagy soha árva.
Örökre be vagy a szívébe záva.
Egy tilkos helyre, amelyben éledet.
Haláldog, to dögön éhleted.

Ha él anyád, örülj a szép napnak,
Virágnak, éjnek, apró madaraknak.
Örülj, hogy hallgatod mézédese szavát.
Örülj neki, ha él édesanyád.

Az anyá elött, emeld meg kalapod.
Előtte, ki tipgni tanított.
Nemérgelődj, ha öreg lesz szegény.
O a legszépesebb a föld kerekén.

Segíts neki, ha bicsege lépked.
Erőjét hal, megezte az élet.
Ki kezdetét fogta és dőcegetett.
És megmutatta neked az életet.

Kitől sohasem vagy messzire távol.
Aki tégedet igaz szívából ápol.
S ha legnagyobb bűnös is vagy a föld tekén.
Világba sirj: fiam szeretlek én.

Az az árva, akit anyai kar.
Babugatva soha nemem takar.
Akihez nem szól meleg édes hangon.
Édes fiam, drága, szép galambom.

Ezért áldom én az én anyámat.
Mert szívemben bennem sosem támad.
S ha az élet mostoha is hozzám.
Letőlő ő könnyező két orcom.

Molnár Sándor

Jgyezt a fenti vershez. Ez a költemény egy régebbi kőből érzékek a természetnek. Valóban Karda Ferenc, romai katolikus plebánosnak ajánlotta a verset abból az alkalomból, hogy az ő édes anyját, azt a szépségesen jó szívű néniét, de mindennek fölött édes anyát, egy faluban megismertem. Az első találkozás egy igazi anyával, beszélgetés a forrón szeretett gyerme-

kekről, azis meg a természet, hisz szükségese erő, hogy ez a vers megszületett. Valahogy úgy éreztem én akkor, hogy Karda Ferenc édes anyájának mindenki jó édes anyja el, aki agóóva szeretettel beszél az ő gyermekéről aki akármire van e széles világon Merit ma drága jó Karda neni lelkéből csak úgy bugyogott az anyai jószág, a hajnali szeretethez hasonló imaszert beszéd

ami csak az anyai lélekből harangozik felénk, akárhol élünk és töltjük napjainkat. A vers az ajánlással együtt meg is jelent az „Igaz balladák” című kötetben és sokféle szavallat az anyák napja alkalmából. Én örömdem neki, hogy ez a vers megszületett és talán sohasem íródott volna meg, ha a drága Karda-nál nem beszélgettem volna életbenem. Igazán csak hálaival tartozom neki és a legszébb emlékeim egyike, minthogy minden vers megszületése kedves emlék az életnek mint ahogy kedves a gyermek az anyjának.

Fordult a világ, egy kötet verset adtam Karda Ferencnek. Nem csak mint általam tisztelt plebánosnak, hanem mint akinek úgy éreztem van valami köze ehhez a vershez. Boldogiatni, boldog érzést fellobbantani akarom vele, amely az anyaszívű fakadó sorokban van összeháttal és azt gondoltam, tettem és adtam ezzel annyit, hogy valaha az életben egy kézfogásban egyesüljön fogunk. Hiszen költő volnék, akkor is, ha ezt papok, vagy máskor fukarsággal igyekeznek elismerni és igen sokszor, vagy leggyötrőbb elgáncsolni és észre sem venni. Sajnos nem így történt. Költő sersa ez, hogy minden jó szóért, minden igaz mondásért, harag, gyűlölet és irigység a bér. A világról sem vonatkoztatott ezt Karda Ferenc. Mielőtt okoják én egy embert akit szerelni kötelesek, a magam bajait? Mindig bosszantott azonban, hogy ezért a jószágért, amelyet én ebben a versben összeszereltem, harag és lenézés lett az elismerés. Ma úgy meggyűnt el egymás mellett mintha valami nagyot vétettünk volna egymás ellen. Mintha nem is volnánk egy anyaszívű negy ház hivi, mintha nem tartoznánk egy fájhoz és mintha nem volna kötelezettünk lelkileg egymással szemben. A költő mindig érzékenyebb mikrofon, mint mindenki más és hamarabb tud olvasni a szorok körül. Egy nézés, egy pillantás, egy kellemetlenség emel ki, hogy üdvözlet, félt, hogy mindent tudjon és szonor valóssággal legyen a számára. Nem a megbánás szavai ezek, mert bűnözni, nem bűnöztem. Azt amit hirditem, nem változtattam meg. Vízet sem prédikáltam. Csak tánt kegyetlenül bánt ennek a versnek a története, amely egy végtelenül édes, aranyos jószágunk, Karda Ferenc édes anyjának lelkéből szivertől fakadt. A jó isten áldja meg a haló porában is.

Molnár Sándor

Virágcsokrok
lakadalmi ünnepségekre vagy névnapokra, legszébb kivitelben

Somogyi
virágüzletében kapható.

Dr. Stanila

vármegyei főorvos, a közegészségügyi hatóság megyei vezetője, az elmúlt napokban petrosiben volt hivatalos kúldetésben, amely alkalommal több élelmiszerüzletben ellenőrző látogatást tett. A főorvos az alkalommal megállapította, hogy a piaci élelmiszerüzletek 99 százaléka élelmiszerüzletben nincsen élelmiszerügyi engedélyre, de legnagyobb részének kereskedelmi bejegyzése sem.

A megyei főorvos, akit egyben ként Sasu munkáját felügyelő is elköltöztet, minden egyes engedély nélküli üzlet tulajdonosát embérséges szóval felhívta, hogy legyenek eleget az élelmiszerügyi törvény követelményeinek, amely szigorúan előírja, hogy minden élelmiszer üzlet köteles a közegészségügyi hatóságtól engedélyt kiváltani, mint ahogy köteles minden iparos, aki 1927 óta nyitott műhelyt, vagy pedig régebbi és azóta helyiséget változtatott.

A megyei főorvos első ízben tett az alkalommal hivatalos látogatást városunkban. Felkereste a városi orvosi rendelőt is, ahol külön vizsgálatot tartott és egyben jegyzőkönyvben állapította meg, hogy minden rendben talált. A városi főorvos külön látközeltatta Stanila főorvost a város egészségügyi helyszínről valamint a különböző más közterületek ügyéről is.

A főorvos nagy figyelemmel hallgatta a jelentéseket, valamint az előterjesztéseket, amelyeket célja, a közegészségügyi helyzet megjavítása és egyben ígértet telt, hogy a megyei főorvos ami talált illelt, elfogja intézni, ami pedig megasabban helyen való közbenjárás illelt, azt is.

Aktuális volt Stanila főorvossal beszélgetni és megállapíthatuk, hogy komolyan fogja fel hivatalát, öntudatosan gondolkodik minden olyan dolog felett, amely igen sok körültekintést, nyugalmat és helyes elintézt követel. Egy ilyen fontos helyen, mint a megyei közegészségügyi hivatal, köztudatos és akarat kell, hogy azt lelkiszerűen és cívégessze valaki. Dr. Stanila megyei főorvos mindezek kel rendelkezik és bürokratamatosan, gyorsan átfogó intézkedéseket végez a rábízott munkát. Nem ideges, nem kiabál, ha nem úgy beszél a polgárral, ahogy egy közhatalomnak beszélni kell. Szigorú a törvény betartásában szakszerűságon megköveteli, hogy az minden részleteiben be legyen tartva. Azonban ennek a betartását sohasem úgy szorgalmazza, hogy abból a polgárnak lára legyen, mert tisztában van azzal, hogy a közhatalomnak van a közönöséért és nem pedig megfogva. Ezt az embérséges példát követethetik egy páran a zsilvügében is és egyben megtanulhatják a közhatalomnak, hogy miként kell elintézt az egyes hivatalos ügyeket a nélkül hogy a polgárt különösebb megterhelés érje.

Hunyadvármege népi statisztikája

A statisztika szerint a megyében 30 887 magyar él

Déva. A hunyadvármegei egészségügyi hivatal 1938 december 31-ki hivatalos statisztikája a hivatal engedelmeivel az alábbiakban közöljük:

DÉVA. Román 8524, magyar 2867, bulgár 21, német 218, zsidó 751, orosz 1 ősszakosság száma 12382. Ebből vallás szerint görög keleti 7195, gör. kat. 1300, római kat. 1862, ref. 1001, unitárius 218, baptista 54 zsidó 751, máskélevezett 93. Nemek szerint 5860 férfi 6522 nő, 4120 nős, 6890 nőlen, 1210 özvegy és 162 elvált.

Petroșeni, román 7317, magyar 60,9, német 1118, zsidó 1101, más 244 összesen 15799. Ebből vallás szerint, gör. kel. 5105, gör. kat. 1938, római kat. 5014, prot. 405, ref. 1774, unitárius 342 baptista 65, zsidó 1101 más 13. Nemek szerint 7745 férfi, 8054 nő, 6680 nős, 7908 nőlen 1084 özvegy, elvált 127.

SZASZVÁROS. Román 4480, magyar 1218, bulgár 10, német 799, zsidó 141, orosz 12, összesen 6660. Vallás szerint gör. kel. 3420, gör. kat. 1010, római kat. 480, prot. 969, ref. 519, baptista 110, zsidó 141, más 11. Nemek szerint 3061 férfi, 3597, nős 2740, nőlen 3059, 800 özvegy, 61 elvált.

HATSZÉG. Román 1852, magyar 557, bulgár 25, 71 német, 507 zsidó, 3 orosz, más 85 összesen 3100. Vallás szerint gör. kel. 961, gör. kat. 691, római kat. 399, prot. 16, ref. 313, unit. 12, baptista 200, zsidó 507 más 11. Nemek szerint 1510 férfi, 1590 nő 904 nős 1960 nőlen, 154 özvegy és 82 elvált.

VAJDAHUNYAD. Román 4200 magyar 2676, bulgár 3, német 100, zsidó 208, orosz 2, más 14, ősszakosság száma 7203. Vallás szerint gör. kel. 3800, gör. kat. 490, római kat. 2300, ref. 360, unitárius 16, baptista 20, zsidó, 208, más 93. Nemek szerint 3703 férfi, 3500 nő, 1500 nős, 5403 nőlen, 200 özvegy és 100 elvált.

Hunyadvármege többi községei: Román 264475, magyar 17550, bulgár 25, német, 2967, zsidó 1017, orosz 1345, más 4121, ősszakosság száma 291500. Vallás szerint gör. kel. 203921, gör. kat. 60930, római kat. 6620, protestáns 2624, ref. 10533, unit. 1555 baptista 1826, zsidó 1813, más 1669. Nemek szerint 14213 férfi, 149387 nő, 13279 nős, 121679 nőlen, 12792 özvegy 23755 elvált.

Hunyadvármege ősszakossága tehát, Román 290,848, magyar 30,887, bulgár 84, német 5278, zsidó 3725, orosz 1263, más 4461. Ősszakosság száma 336.644.

Vidéki kiszolgálás Kedves Szerkesztő Ur!

Olyan megbízatásom van az éleltől, hogy többször töltöttem a napot vidéken, szóval olyan vidéki helyiségekben, amely még Petroșenié is vidékiebb. Az u. n. „jó vidék” ez, amelyről már Kálmán Kálmán is megállapította, hogy mindig ad témát művészeknek, íróknak és színészeknek az ő kivételes jellegzetességével.

Ebédre az egyik étterembe mentem. Az első meglepetés, hogy az uccai ruhában álló pincér egyáltalában nem dövölzi a vendéget. Nem csak engem, de másokat sem. Ő ott áll a sarokban és nyugodtan engedi, hogy föloldott levest, elhelyezkedjél az asztalnál, amelyen ottfelelt kényfermorszákat emlegetnek, arra, hogy más evett ott valaki de nem töltötte le senki az asztalt. Közbe előkelül, egy hölgy is, akitől az első pillanatban nem lehet megállapítani, hogy külön kiszolgáló-e vagy pedig a pincér felesége. Uccai ruhában van kintén. A költsége nem valami kellemes mert a piszok mellett ételmaradékokkal van tele. Ugyanezt lehet mondani a férfiruhájáról is. Közbe az orrárt piszkálja és eszébe jut, hogy bejött valaki s odaáll az asztal elé s minden udvariaság nélkül azt kérdezi: „ebédelt, igen?” Igen — mondom — kérek egy levest. Tányért hoz.

Közben megmozdina a kezét. Egyáltalában nem tisztá. Körmei alatt centiméter vastagságú feketeség, Rozs és kellemetlen benyomás. Már szeretnék feladni, de jó módorom visszatart. Arra gondolok, hogy elrontom a gazda becsületét, ha tüntetően távozom. Megérkezik a leves. A kiszolgáló ujjá tövig benne van, majd a tányérba önti és közben megfürösztli a csészét is a levelesbe, amelyben az oldala fekete, kormos. „Köszönöm” mondom udvariasan, ezt nem kérem. Rám néz. Kicsit megbotránkodással és látom, hogy kellemetlen a számára. Aztért nem kérem — mondom neki — mert én úgy szeretem az ételt, ha a kiszolgálónak nem ér bele az ujjá és nem fürösztli meg a csészét a tányérba, illetve a levelesbe. Közben el megyen és kényerrel rak a kezével másik asztalban maradt kenyérből egy tányérba és azt hozza elém. Nekem persze nem szabad gondolnom sem arra, hogy ez az ember esetleg valami fertőző betegséggel is szenvedhet, vagy mit tudom én, hogy va-lahol volt, megmosta-e a kezét, vagy nem? O — mindezzel nem törődik. Azt gondolja, hogy nagy kiintézés a számára, ha ő benyomja az ujját a levelesbe, a kényerrel kézzel rakja előlem, a tányért a kezével törlő meg egyáltalában azt hiszi talán, hogy

örvendek annak, hogy ilyen „finoman” kiszolgálják.

Holtól egyáltalában nem örvendek. Sőt, felvagyok hűbörödvágy az uccai étterem homlokára van bátorasággal kiírt, hogy „Éttermem”. Habár sokkal helyesebb lenne, ha azt írják ki, hogy „pancsterem”, ahol a pincér piszok kézzel szolgál ki, a körmei alatt hónapos piszok van, az ujját belenyomja a levelesbe és a tányért megfürösztli benne majd a kényerrel a kezével szedi egyik tányérból a másikba. Nem mentesség az, hogy vidéken lakik valaki. A vidéknek is meg van a maga izlése és a maga kultúrája. Azért mert ebből közben az étterem egyik asztalánál olyan риморők ülnek, akik hangosan dicsőülnek, nem tördök máskor jelenléte, ez nem jelenti azt, hogy ott is ne legyenek olyan emberek, akik ezt az alsórendű rossz szokásokat kellemesnek tartják. És minden további kellemetlenség elkerülése végett, tessék elrendelői, hogy uccai ruhában, fehér kabát nélkül senki sem szolgálhat ki. Étel miszereket árulni, enni adni a közönségnek, nem iziroz mocsokos és egészségtelen uccai ruhában szokás, hanem izléses felett kabátban. És még valami: Az, aki egyben pénzzel is jár, legálább ne fogja meg az ételt, kényerrel stb. azzal a kézzel, amely pár percel azelőtt még olyan pénzekkel jár, amelyet olyan beteg helyről hoztak, hogy regállyal is lehet, de megfertőzheti így magát más betegséggel is az ember.

A szerkesztő ur kész hivatkozni

Egy vidéki utazó

Készéggel közöljük a fenti panaszos levelet, amelynek valószínűsége is is több ízben meggyőződünk. Vannak egyes vendéglők, amelyek alig, vagy egy-

általában nem törődnek a legelsőbb egészségügyi szabályokkal sem. Egyben pedig felhívjuk az illetékes közegészségügyi hatóságok figyelmét, hogy intézkedjenek ennek a kellemetlen helyzetnek a megszüntetése érdekében.

Titokzatos felelet. Rosamond Lehmann, a kiváló angol író, a női lélek ébredését és titkait tárja élénk csodálatos művészetével ebben a regényben. Titokzatos felelet az amit a lélek kap, amikor bizonyosságra vágyik az élet nagy kérdéseinek utvezetőiben. Ilyen végzetben és homályos utvezetőben bolyong Judith, ennek a lehetőségre finom reagynak fiatal hősője, Gyermekkorai élményekben gyökerező érzelmi szálak szövődnek közte és a szomszédházbéli három unokaférj között és e szálak egyre kuszább hálává sűrűsödnek körülötte a sűrűlő élet folyamán. Egyetemi tanulmányai s Jennifferrel való veszedelmes barátság csupán muló köztétek, mely után új szenvedélyű kap lángra szerelme Rodt írárt, a tragikus kiábrándulás Martin, a rendíthetetlen imádó közelébe sodorja, akit nem szer és végül a cinikus Junian búvkörében lefejezi be nagy lelki kalandozását, hogy immár a vágyak és idegen befolyások örvényéből menekülve új reményekkel kezdjen előlírni minden. Rosamond Lehmann Titokzatos felelet c. regénye az Athenaeum regényvár sorozatában 308 lap egészvászonkötésben 19 Le minden könyvkereskedésben, vagy Lapegánál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok jegyzékét.

VULKÁNBAN

Legszebb tavaszi
kalap újdonságok

Pernecky Lujzánál
kaphatók.

Játékszám bizalommal a Loteria de Stat Oficiala-nál

Főeljárúsi hely: Cluj Str. Reg. Maria 46.
Casa de Păstrare, S. A. Petroșeni.

Hölgyek figyelmébe!

Permanens endofálás

villanyal és villany nélkül,
most érkezett legújabb
szerkezetű és
legmodernebb géppel.

Tóni
uri és női
fodrász
szalonjában készül.

Eggetlen osztály választ el a

4-ik osztály huzásától

Ne felejtsek !

Ujtsák meg sorsjegyeiket a

III-ik osztály

1939. május 15-i huzására.

LOTERIA DE STAT

Primăria comunei urbane Petroșeni.

Nr. 1643—1939.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 13 Maiu 1939, se vor ține la Primăria Orașului Petroșeni, camera Nr. 1 licitații publice cu oferte închise și sigilate pentru următoarele:

1. La orele 8 Pentru darea în antrepriză a lucrării de transformarea șanțului de beton pe strada Regele Ferdinand, în valoare de Lei: 71.708.

2. La orele 8.30. Pentru darea în antrepriză a lucrării de împietruirea străzii Avram Stanca cu piatră spartă, în valoare după deviz de Lei: 74.800.

3. La orele 9. Pentru darea în antrepriză a lucrării de regularea și pavarea străzii Tache Ionescu, în valoare după deviz de Lei: 228.060.

4. La orele 9.30 Pentru refacerea pavajului cu piatră cubică pe strada Vasile Conta, în valoare după deviz de Lei: 238.878.

5. La orele 10. Pentru construirea zidurilor de sprijin la drumul spre Parâng, în valoare după deviz de Lei: 150.000.

6. La orele 10.30. Pentru procurarea furniturilor de cancelarie, a registrelor și în primatelor necesare serviciilor comunale.

7. La orele 11 Pentru procurarea materialelor necesare întreținerii localurilor serviciilor comunale.

8. La orele 11.40. Pentru procurarea uniforme camerierilor Primăriei.

9. La orele 11.40. Pentru procurarea și repararea mobilierului și materialelor de întreținerea acestuia.

10. La orele 12. Pentru procurarea materialelor necesare la serbările naționale.

11. La orele 12.20. Pentru procurarea combustibilului necesar serviciilor comunale, lemne și cărbuni.

12. La orele 12.40. Pentru procurarea furajului necesar pentru caii Primăriei.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 88—110, inclusiv din Legea Contabilității Publice, regulamentul O. C. L. și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127—1931.

Doritorii de a lua parte la licitații vor depune pe lângă oferta închisă și sigilată și o garanție de 5% în numerar sau efecte de stat din valoarea devizului, iar ofertele se vor face numai în conformitate cu caetele de sarcini și devizele care pot fi văzute în fiecare zi la Primărie în timpul oarec de serviciu.

Petroșeni, la 14. Aprilie 1939.

Primar: Dr. Fărcașiu Emil. Secretar: Silviu Scrob,

Zboray Ernő: Trópusi nap alatt

(Egy kíváncsió élete Jáva szigetein)

Hőve egy kalandvágyó magyar fiatalember, aki miniatűr elvergődött Port Saidig, egy Holland Indiába utban lévő hajóra lakodik. Mikor a hajón észreveszik, munkára fogják és Batáviában átadják a kikötői hatóságnak. A jólék holland hivatalnokok a leforgyoltan érkező fiatal magyart eljátják ruházzal. Élelemmel és elhelyezkedéssel, ott kölcsönt is szereznek neki. Így lesz gyakornok egyik gyarmati társaság uttlevényén. Az uttlevényes ábdéjén dzsungelirólson kezd. Félév múlva már véglegesítve, önálló munkateltet kap. Az uttlevényen csak egy adminisztrátor, egy hivatalnok, néhány félvér hivatalnok képviselik a civilizált emberiséget. Legközelebbi szomszédjával, egy félvér hivatalnokkal is csak ritkán jön össze. A reggeltől napestig folyó munka a hősgben és az állandó társalanság nagyon kimeríti. Félvér szomszédja rábeszélésére házvezetőnő vesz magához. Az asszony rendbe hozza az elhanyagolt legényháztartását és rövid időre Kovács Pál mértékkel és megbékelve él. Egyik nap tiltakozatos betegség lepi meg. A szundandó asszony rejtélyes szerekkel gyógyítja és felépülése után ivásán adja magát. Most már összekoccánásai vannak házvezetőnőjével. Féltekénység győtri mikor az asszony napokra eltűnik. Újra a tiltakozatos trópusi betegség lepi meg. Igazgatója figyelmezteti, hogy teljesen kimerült, ha nem változtat életmódján és az asszony eltűnését tanácsolja, mert betegsége a bennszülött asszony machinációjának a következménye. Végre erőt vesz letargiáján és mivel gyanus jeleket maga is észrevelt, házvezetőnőjét elkergeli. Ez időben a gazdasági válság a gyarmatokat is kikezdi, elbocsátások következnek és ezekben a válságos időkben nyeri vissza életerejét. Egyre vágyóbban gondol vissza a magyar hazára és végül honvágyának engedve hazatér.

Zoray könyve igalmasan érdekés. Megleő gyönyörű magyaráta, amelyen cseppet sem látszik, hogy 18 éve él Jáva szigeten. Zoray Ernő: Trópusi nap alatt, Pantheon kiadású 286 lapos mű. Ára félve 119, költve 158 Lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepageán Cluj. Kérje a Pantheon uttlevényeinek jegyzékét.

Primăria comunei urbane Petroșeni

Nr. 1668—1939.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința, celor interesați, că în ziua de 15 Mai 1939, se vor ține la Primăria orașului Petroșeni, camera Nr. 1 licitații publice cu oferte închise și sigilate pentru următoarele:

1. La ora 8. Pentru procurarea și repararea vehiculelor, a materialelor de întreținere și potcovitul cailor.

2. La orele 8.30. Pentru procurarea și repararea hemurilor pentru cai.

3. La orele 9. Pentru procurarea materialelor de întreținere și repararea a edificiilor comunale.

4. La orele 9.20. Pentru procurarea semințe, plante, flori, arbori etc. pentru parcuri comunale.

5. La orele 9.40. Pentru ridicări pe teren, măsurători, întocmire de planuri etc. și materialele necesare întreținerii serviciului tehnic comunal.

6. La orele 10. Pentru procurarea de materiale, unelte mături etc. pentru salubritatea publică.

7. La orele 10.30. Pentru construirea și înzestrarea postului de pândă A. P.

8. La orele 10.40. Pentru procurarea materialelor necesare la întreținerea cimitirului comunal.

9. La orele 11. Pentru procurarea materialelor necesare la întreținerea străzilor, pietriș, nisip, piatră cubică etc.

10. La orele 11.30. Pentru refacerea pavajelor și trotuarelor de asfalt deteriorate.

11. La orele 12. Pentru procurarea unei macarale și a unui cântar la abatorul comunal, materiale de întreținere și pentru reparajuni.

12. La orele 12.20. Pentru procurarea materialelor pentru înmormântarea săracilor.

13. La orele 12.40. Pentru procurarea de materiale sanitare, medicamente etc. pentru săraci.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 88—110 inclusiv din Legea Contabilității Publice regulamentul O. C. L. și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127—1931.

Doritorii de a lua parte la licitații vor depune pe lângă oferta închisă și sigilată și o garanție de 5% în numerar sau efecte de stat din valoarea devizului, iar ofertele se va face numai în conformitate cu caetele de sarcini și devizele care pot fi văzute în fiecare zi la Primărie, în timpul orelor de serviciu.

Petroșeni, la 14 Apr. 1939

Primar: Dr. Emil Fărcașiu

Secretar: Silviu Scrob

Eladó

1 házhely, Petroșeniben az új telepen, fő uccán 50 méter hosszú 20 m. széles. Értekezni lehet Mischong Toni borbély és fodrász üzletében, Pr. Carol ucca.

Kérjen mindenütt

AZUGA Monopol söröt Tápértéke, zam atja elsőrangú

Kereskedő és Iparos Napló

A légügyi miniszterium a kamara közbenjárására a gázlarcok beszerzési határidejét 1939. május 31-ig meghosszabbította. Május 31-ig köteles tehát mindenki beszerzeni a gázlarcokat.

A helybeli betegsegélyző velünk a gázlarcok módosított nem közölte h. vitalosnak és így arról külön beszámolni olvasóközönségünknek nem tudunk. Azt is meg kell említenünk, hogy

az összes gázvdelmi intézkedésel kapcsolatos hírdelményeket teljesen díjlanul közöljük, mivel fontos közérdekű közleménynek tartjuk. Felhívjuk erre a Propaganda miniszterium figyelmét és egyben kérjük, hogy ezeket a köz szemponjtól annyira fontos hírdelményeket okvetlenül küldjék meg nekünk is és ne tekint- zék személyes ügynek az ország- és a társadalom fontos érdekeit.

Az iparosok figyelmébe!

A devai munkakamarától nyert értesülésünk szerint a képviselői bizottság amely az ipar- engedélyeket felülvizsgálta, illetve ellenőrizte, hogy a becsérlésre átdott régi iparengedélyek megfelelnek-e a törvény követelményeinek, igen sok iparengedélyt semmisített meg, vagy pedig visszautasított. Megsemmisítették a következők iparengedélyt: A kiknek az iparengedélyük a feleségek néven voltak és a férj- mint üzletvezető szerepelt rajta. A kiknek az iparengedélyben hamisított fedezték fel. Ezeknek a műhelyét a kerületi munkafelügyelőségek be fogják zárni a törvény értelmében.

Visszautasították a becsérlésre bennett iparaiakat azoknak, akik nem küldték be: 1. állam- polgársági bizonyítványukat, 2. két lenyegképet és végül 3. a mes-

A közegészségügyi engedélyt az új iparengedély kiadásánál mindenkitől kérni fogják. E nélkül iparengedélyt nem adnak ki. Közöljük tehát mindazokkal, akiknek a megyei közegészségügyi hivatalból (Consiliu Igien Județana Deva), ezen engedélyt nincsen meg, azt is igyekezzen megszerezni mielőbb. Ez ügyben egyébként közbenjárunk a megyei főorvos hivatalban és felárunk azt a sulyos helyzetet, amely a kisiparosokra vár a közegészségügyi engedély beszerzésénél. Egyben azt is tudomására hoztuk Dr. Stanila főorvos urnak, hogy egyes helyeken a kerületi orvos 800 Leit kér a kizsállásért, amely összegbe természetesen nincs beszámítva a megyei közegészségügyi alapra fizetendő ismeretlen összeg, amely együtt körülbelül ezer, ezerszázötz leit fog kitenni a fizetendő összeg, amely az igen sok rossz, anyagi helyzetben lévő kisiparosn erőjén földi terhel meg és képtelen is megfizetni. Ugyancsak megemlítettük még azt is a főorvos urnak, hogy egyes helyeken sok nehézséget okoznak az orvos urak (nevet és

terkönyvért) egy 50 leies nyugtát, amely összeget a betegsegélyzőhöz kell befizetni.

Hanguloyozuk, hogy csak azért utasították vissza, akik a fenti háromféle aktát nem küldték be, amelyet a Kamara már kért volt tőlük ezeltől egy évvel. Ha beküldik, úgy biztosan rendbe van az ügyük.

Felhívjuk azokat, akik nem küldték be a fenti aktákat, hogy jelentkezzenek a hivatal irrodájában, Petroșeni, V. Contia 10, ahol iparügyekben és annak elintézésében utbaigazítást kaphatnak.

Azok pedig, akiknek iparengedélyük a feleségek néven volt és azt úgy adták be, jól tessék, ha mielőbb intézkednek, hogy iparengedélyüket a saját nevükre kéri, mert egy nap kellemetlen meglepetésnek tessék ki magukat.

helyiséget közöljük) a helyiségek elbírálásánál. Vannak helyiségek ahol egyetlen egy műhelynek nevezett lokál sem felel meg teljesen a követelményeknek, azonban képtelenek, hogy minden műhely átépíten építve és legfeljebb a ház újáépítésével lehet modern, kényelmes és megfelelő műhely létesíteni belőle. Ezeket a szempontokat kell vegye figyelembe az iparos thertörő képességét is, mert az új iparosnál új adófizetője lesz az államnak, aki segíteni kell a hatóságnak, szépen kell vele beszélni és nem fenyegetni, hogy egy kedvel és munkára való akaratat kezdje meg az iparát. A törvény szerint azok, akik 1927 ben iparengedélyt rendelkeztek, és azóta egyfolytában abban a helyiségben laknak, nem kell közegészségügyi engedélyt váltaniuk. Ha azonban azóta műhelyt változtattak már nekik is ki kel venni a fenti engedélyt.

Vivágesokrok, lakadalmis és egyéb ünnepekre Zöldi ker- tészsében Petroșeni.

Május 10.

Az összes tartományok egygyesítésének emléktünetét Petroșeniben és az egész zsvilvölgyben nagy lelkesedéssel ünnepelte a lakosság. A nemzeti énnep alkalmából a házak fellobogóztak. Délelőtt az összes templomokban istentisztelet tartottak, majd utána ünnepelt volt a Munkáscsazinóban a hol ünnepi beszédek hangzottak el, amelyen méltatták a nap jelentőségét.

Az ingatlanok bejelentésének utolsó határideje május 23. Felhívjuk az érdekelteket, hogy okvetlenül tegyenek eleget a törvény kívánásának, mert igen szigorú pénzbüntetést vonhat maga után az esetleges hanyagság. Jelenítkezni a rendőrségnek kell.

Harc a fehér aranyért. Anton Zischka könyvének hőse bizony politikusi és fejedelmi feleletesebb erővel uralkodik az emberságon fölött. Unlma idestova tizezer éve tart. Tizezer esztendőre ontunk vért és verjéket érte. A beavatlanok nem is sejtik, hányszor húzódtak meg évezredek az annak elbéké, államok felvirágzása és tömegek hirtelen elcsigényedése mögött. „Gyopot király”, vagy ahogy egy ókori ókány nevezi a „fehér arany”. Új földet fedeztek fel érte és új gépeket találtak fel kedvért, melyek megnyitották a technika korszakát. Amerikában millió és millió néger lett rabsládságra mialta. Közvetlen mialta vitták az amerikai polgárháború. Mert a gyopulitmeténykért és piacokért már rég nem egyes kereskedők harcolnak, hanem városok és államok, sőt világhrsek. Ha tizezer éves történelmet végigkísérjük, betekintést nyerünk az ókori Babylon s a modern Larshirse, Szovjetország és a primitív népek, India és Japán életébe, a gazdasági és politikai élet ku házá mögé és a modern vegészet laboratóriumába. Felállók, csempészek, spekulánsok hókát tudósok, gazdasági és nyomor panorámája vonul el előttünk — s az egészek középpontjában a „Fehér arany” áll. Aki vilápolitikai iskolatársaság a kaja nevel magát, nem találhat jobb olvasmánytöl Zischka könyvének. A legnagyobb könyvek egyike ez az izgalmasan érdekes munka, a regényes elterjárás módjának egy modernbe és tartalmasan változó, a holnap tilán uralkodó máfjajekutatója. Anton Zischka Harc a fehér aranyért c. pompás könyvének ára fázve 90.— Lei minden könyvkereskedésben, vagy Lapeagán Cluj. Kérje a Renaissance könyvek jegyzékét.

— HÁZASSÁGOK. Stránzaki Ferenc és Halász Piri az elmúlt szombatban tartották egybekelési ünnepüket, Petroșeni ben.

— Ugyancsak vasárnap esküdtek egymással öbök húdgát Hammer Medy és Hammer Dező. Gratulálunk.

A Romániai Magyar Népközség bukaresti kirendeltségének irrodáján Dr. Mikló Imre ügyvéd a N.U.F. Legfelsőbb Tanácsnak tagja vezeti. Címe București Călea Victoriei 128-a etaj II. Telefon: 45824.

Előfizetőkinkhez!

Hálasan köszönjük, azon igentisztelt előfizetőinknek velünk szemben megnyilvánult jóakarát, akik megértették azt, hogy a lapfenntartásához is három dolgot kell és pedig: pénz, pénz és újra pénz és megértették azt, hogy az elmaradott előfizetési díjakat megfizetik. Sajnos, még mindig vannak olyanok, akik nagy hátralekkel tartoznak előfizetési összeggel. Ezeknek az előfizetőinknek a lap további küldését megszüntetjük és az előfizetési összeg behajtását ügyvédünknek adjuk át. Kénytelenek vagynak erre a nekünk nem kellemes eljárásról nyulni, mivel vannak egyes emberek, akik egyáltalában nem veszik komolyan a tartozásukat kiegyenlítésre, úgy gondolva a dolgot bizonyára, hogy az adóság megfizetése nem becsületbeli dolog, Pedig az.

Eladó egy Franz Fuchs Wien, rövid keresztúros fekete rövid pedálos zongora. Értekezni lehet a kiadóban.

Parfümök, pipere különlegeségek, női és férfi duvalitok, csak BIEBER SAMUEL néi, Petroșeni.

— ELADÓ három ház egy udvarban, amely áll: három szoba, konyha, kamara, majd egy kétszobás, két kamaras és egy szobás egy könyvtárségekkel és nagy kerttel Értekezni lehet Hurot Anton Petroșeni, A. Vlaicu ucca 6 szám alatt.

A Bucureștie minden este Primu Lajos elsőrendű jazz zenekara játszik. Advelezen csellók. Naponta frissen csapolt sör, bor és izletes ételek. A közönség kedvence találkozhelye.

A Loyd bodegában

PETROȘENI, Guid épület, Naponta frissen csapolt sör, legfinomabb feláztatott, csmegek és különlegeségek nagy rakára.

Külön baráti termék!

D-azie D-ist.
Tel.

urak — urnőnek

Str.

FOTO KINO RADIO Zeichnernél

Str. Regele Ferdinand No. 25.

L. Schäffer

PETROȘENI.

Rum, likör és cognagyár. Borpincészet, sör és szeszes italok nagyraért.

STICLĂRIA WEISS

PETROȘENI.

Képkerezetés gyári árban!

Ajándék tárgyakban nagy választék!

Táblalvegre és üvegezésre kérjen ajánlatot!

Szemben a bottegagólyárral

Borsos Aladár

uri és női szabósága
Lupeni

Készít a legujabb divat szerint a legzebb és legdivatosabb kivitelben női kabát, kosztüm és férfi ruhákat felelősség mellett.

Jó és izletes cukrász-sütemények

fagyalt, bonbon és más különlegességek állandóan kaphatók a SPORTCUKRÁSZDÁBAN

Petroșeni
szemben a București kávéházával

— ELADÓ egy ház Petroșeniben a Calea Romana (Males) téren 25 szám alatt. Értkezni lehet a kiadóhivatalban.

— Legideálisabb használatért tisztelt, tisztelettel Dr. Földes féle „Solvo” tabletták. Székrekedés, bérengés, hasi és emésztési, gyomororri, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 Lei, minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogeriában kapható.

(Godel rádió a legmakacsabb idegességét is megnyugtallja.)

Legszebb és legdivatosabb férfiruhák, a legujabb divat szerint: Ovis Ferenczndi, Petroșeni.

Zuckerberger Herman bőrkerekedése Lupeni

A legjobb és legat-
tósabb bőrűk nagy
raktára.Kittűnő és finom anyagok
valamint garantált munkás
cipők elkészítéséhez
szükséges bőrök.A Petroșeni közönség legkedveltebb
szórakozó helye a

BUCUREȘTI KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM

Minden este **Primu** kittűnő zenekara
muzeikál.Kittűnő italok, ételek és egyéb különlegességek.
Tulajdonos: BACHRACH BÉLA.

Uzina Electrica S.P.A.

PETROȘENI — Anyagraktára:

tart mindenemű magas és alacsony feszültségű szerelési
anyagokat. — Csillárak izzólámpák és főzőkészülékek.
a legutányosabb áron.Elvállal mindenemű szerelési munkála-
tokat felelősség mellett.

PERL H. Petroșeni

Férfi fehérneműk:

pizsámok,
háló, sport és divat ingek
Házikabátok
Viharköpeny (Vind Jacke)
és köpenyek.

Női fűzők:

Princzes orvosi fűzők.
haskötők,
harisnya és melltartók.
Mérték után és nagy
választékban!

Rendelésre azonnal készülnek!

Hangulatos családi szórakozó hely Iparosklub helyiségében

Legjobb ételek és italok a leg-
olcsóbb árban és minden időben

Vezető Jéger Ferencz.

Frissen csapolt sör. Abonánsokat elfogad.

Győződjön meg a hirdetés valóságáról!

NAPLO. Megjelenik havonta kétszer. Előfizetési árak:
Egy évre 100 Lei. Fél évre 50. Negyed évre 25. Egy hónapra 15 Lei.
Bankoknak, részvénytársaságoknak, egyesületeknek, hatóságoknak stb.
egy évre 1000 Lei.

A Napló hirdetési díjai

Kockahirdetések hivatalosan megállapított díjazások alá es-
nek. Ugyancsak külön hirdetési tarifán alapján lehet felvenni a lap
számára más egyéb szövegszerű hirdetését is, amelynek költsége
a hivatalos tarifa alapján lehetséges csak. Hálafizetési, közönségnyil-
vántás, eljegyzés, esküvő és más hasonló hirdetések 2:0 Leibe ke-
rülnek egyszeri költséssel. — Hirdetési díj az egyes rovatokban,
szavanként: Állást keres 1 lei. Állást nyer 2 lei. Leckedés 2 lei.
Üdülő- és fürdőhelyek 1 lei. Házaság 5 lei. A többi rovatokban 3
lei szavanként. — Minimum 10 szó — „Cim a kiadóban” feladott
hirdetésekre 10 lei, helyes hirdetésre 20 lei pótdíj fizetendő. —
Olyan hirdetéseket, amelyek feladóját más rovatban kívánja a köz-
let, mint ahova tartozik, kétszeres díj fizetendő. — A hirdetési
díjak előre fizetendők, számlát és támpéldányt nem adunk.

Szerk. és kiadóhivatal Petroșeni.

Tipografia Berger, Hargh.